

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.
Katedra obchodního práva PF UK

Posudek k diplomové práci Lukáše Jiráka na téma
„Jura in re aliena k podílu v obchodní korporaci (včetně vtěleného do cenného papíru)“

Rozsah práce: 80 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 6. prosince 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil tradiční téma, jehož úpravu ovšem pozměnila rekonstrukce civilního práva a také velká novela zákona o obchodních korporacích, s níž se tak v tuzemském prostředí dosud pojí četné nejasnosti. Jeho aktuálnost narůstá také s postupným rozvojem judikatury. Je proto nanejvýš potřebné a užitečné téma průběžně zpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné. Váže se k němu sice hned několik odborných pramenů, ty však zdaleka nenabízejí jednotné a spolehlivé odpovědi na řadu otázek, s nimiž se teorie i praxe potýká a jimž se diplomant v práci věnoval.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant zaměřil pozornost na jediné věcné právo k cizím podílům v obchodní korporaci, a to právo zástavní, a i ve vztahu k němu si nakonec vytkl cíl podrobně rozebrat výlučně jeden jeho aspekt, totiž podmínky zastavitelnosti takového podílu. Z hlediska hloubky záběru to pokládám za rozumné. Neskrývám ovšem, že téma jsem vypisoval s představou odlišné obsahové perspektivy. Cíl, jež si diplomant stanovil, nicméně dle mého přesvědčení naplňuje.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předloženého díla je evidentní. Nepochybuji o tom, že je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Struktura práce je přehledná a logická. Úvod vymezuje cíl práce a představuje její osnovu, závěr rekapituluje hlavní zjištění, k nimž diplomant dospívá. Práce postupuje od obecného ke zvláštnímu, jednotlivé kapitoly diplomant uzavírá shrnutím dílčích závěrů v nich obsažených.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů je slušný, pokud jde o stěžejní relevantní díla soudobé právní teorie i praxe, stejně tak práce s nimi v poznámkovém aparátu. Jen zcela okrajově cituje zdroje zahraniční. Nemnohá soudní rozhodnutí, která se k tématu pojí, v práci naproti tomu zohlednil. Ve vztahu k míře konkrétnosti (třeba i zákonem vyžadovaného) souhlasu valné hromady s převodem či zastavením věci (viz na str. 62 až 64) se možná nabízel odkaz na jedno existující rozhodnutí Nejvyššího soudu k převodu či zastavení závodu nebo jeho relevantní části. Ocením, doplní-li diplomant odkaz na ně během ústní obhajoby.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce. Diplomant věrně mapuje stav vědění a odborné diskuse k posuzovaným okruhům, nejasnostem a názorovým střetům a snaží se je doplnit o vlastní pohled na věc, včetně dalších úvah a argumentů. Na několika místech si nicméně nejsem jist, k jakému výsledku se vlastně kloní. Zdá se mi, jako by se de lege lata nakonec tak trochu ztotožňoval s oběma možnými a v teorii předkládanými výklady a jednotné řešení nabízel teprve v rovině de lege ferenda. Ne vždy také diplomantova analýza dosahuje srovnatelné hloubky. Ve vztahu k družstvům například představuje speciální pravidla týkající se družstevních záložen, totéž nicméně nečiní ve vztahu ke specifickým obchodním společnostem, jako jsou třeba banky či investiční fondy.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je standardní. Nedobře působí snad jen uvádět zkratky právních předpisů (např. ZOK) v souvislém textu, aniž jde o citaci jejich konkrétního ustanovení. Vhodnější by bylo tyto zkratky v takových případech rozepisovat. Diplomant také na řadě míst zbytečně přejímá plné citace těchto ustanovení.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Práce vykazuje velmi dobrou slohovou i jazykovou úroveň. Chyby ani překlepy jsem v ní prakticky nezaznamenal.

4. Případná další vyjádření k práci

Není pravdou, že velká novela zákona o obchodních korporacích nabyla účinnosti 1. července 2021, jak diplomant tvrdí na str. 11. Na str. 35 diplomant zmiňuje případná omezení převoditelnosti akcie na majitele dle § 273 odst. 1 ZOK. Nejsem si jist správností odlišného přístupu k případným omezením (či vyloučením) zastavitelnosti kmenového listu na jedné straně a akcie na majitele na straně druhé v zakladatelském právním jednání. Nesouhlasím s diplomantovým závěrem na str. 59 ohledně účinků změn zakladatelského právního jednání vůči společníkům, kteří se (ač řádně pozváni) nezúčastnili zasedání valné hromady, která o změně rozhodovala. Nepřesně vyznívá vyjádření na str. 81, dle něhož zástavní věřitel mohl před velkou novelou zákona o obchodních korporacích podat návrh na zápis zákazu zatížení či zcizení „až po patnácti dnech, během nichž obchodní korporace nesplnila svou povinnost příslušný návrh na zápis podat“. Pochybnosti mám rovněž o diplomantových úvahách, nakolik se materiální publicita obchodního rejstříku prosadí ve vztazích jiných osob, než je zapsaná obchodní korporace (viz např. na str. 83 v poměru zástavního věřitele a třetích osob). Ocením, kdyby diplomant mohl nastíněná tvrzení upřesnit, resp. znovu otevřít během ústní obhajoby.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- a) Výše ad 3.D. a 4.
- b) Vymezí-li zakladatelské právní jednání různým podílům / akciím odlišné předpoklady převoditelnosti či zastavitelnosti, půjde o podíly / akcie téhož druhu?
- c) Bude-li valná hromada SRO rozhodovat o zrušení či zmírnění dosavadních omezení či vyloučení převoditelnosti / zastavitelnosti (všech či jen některých) podílů, kteří společníci budou muset (ve smyslu § 171 odst. 2 ZOK) s takovou změnou společenské smlouvy vyslovit souhlas?

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Práci celkově hodnotím jako zdařilé dílo, plně způsobilé obhajoby i obhajitelné. Její výsledné hodnocení ponechávám závislým na průběhu této obhajoby. S ohledem na shora nastíněné výhrady předběžně zvažuji výsledek mezi stupněm výborně a velmi dobře.

V Praze dne 6. ledna 2024

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.